

Příběh paní Věry Hanušové

(scénář)

V rámci projektu *Příběhy našich sousedů* jsme si přišli popovídat s paní Hanušovou. V rozhovoru jsme se zaměřili na období dětství a mládí paní Hanušové, tedy na dobu první republiky a protektorátu.

Paní Věra se narodila 26. ledna 1923 v pražských Vršovicích a žila zde spolu se svou matkou, která pečovala o domácnost, a s otcem, který pracoval jako řidič tramvaje. Žili ve skromných podmínkách v malém bytě.

„Bydleli jsme v jednotlivém bytě, tzn. o jedné místnosti, nic jiného rodiče tehdy nesehnali. Příslušenství nebylo žádné, to jsme museli na záchod na chodbu – vchod jsme měli z chodby, a když jsme se chtěli koupat, tak jsme museli do sklepa pro necky, ohřát vodu.“

Jako dětský pokojíček malé Věře sloužila polička pod stolem, kde měla své hračky. Tatínek, vyučený krejčí, ušil Věrce šaty pro její panenku.

Jako malá Věra ráda četla a od útlého dětství cvičila. Byla a dodnes je aktivní členkou Sokola. Účastnila se také sokolských sletů, poprvé v roce 1932 jako žačka, v roce 1938 už jako dorostenka. V zimě chodila paní Věra sáňkovat do míst, která jsou dnes zastavěna obytnými domy a stadionem Bohemians, případně sáňkovala na bohdaleckém kopci.

Do školy začala paní Věra chodit ve Vršovicích do dívčí třídy. Když se pak přestěhovali do Hostivaře, kde její otec společně se svým bratrem koupili dům, začala navštěvovat školu, kde byly třídy smíšené (chlapci a dívky dohromady). Zde se paní Věře moc nelíbilo, nebyla zvyklá na zlobivé kluky. Později navštěvovala gymnázium ve Vršovicích. Do Vršovic jezdila z Hostivaře vlakem, protože tehdy ještě do Hostivaře tramvaje nejezdily. Do třídy spolu s ní chodilo šedesát studentů, pro nás nepředstavitelné!

V té době se situace v Československu začala měnit. Především v pohraničí začalo docházet ke střetům mezi českým a německým obyvatelstvem. Na houstnoucí atmosféru v republice má paní Hanušová konkrétní vzpomínku.

„To mám vzpomínku z gymnázia, jeli jsme na školní výlet, to jsem byla tenkrát v sekundě, to znamená, že mi bylo kolem třinácti let, a jeli jsme na výlet na Bezděz. Na Bezděz se jelo přes Bělou pod Bezdězem, to možná také víte kde to je, a teď oni tam Němci, ta byla (Bělá) hodně německá, lidé tam chodili zvláště oblečení, nosili bílé punčochy, klobouky na hlavách, měli takové kazajky, přesně už si dnes nepamatuju jak to vypadalo...No a když viděli, že tam jede autobus s českými dětmi, tak na nás hrozili a vůbec jsme v té Bělé nevystoupili.“

A pak přišel rok 38. V červnu sokolský slet, v září Mnichovská dohoda. Paní Věra nám vyprávěla, jak těžce studenti nesli odstoupení pohraničí. Horší přišlo ještě později. Jaro 1939 znamenalo konec československé republiky, začátek Protektorátu. Slovensko se stalo samostatným státem. Strýček paní Hanušové, který pracoval jako četník na Slovensku, byl přeložen do Čech.

V průběhu války to paní Věra neměla, stejně jako mnoho dalších, jednoduché. V té době již žila pouze s maminkou, tatínek zemřel v roce 1933. Situace rodiny se tím samozřejmě značně ztížila.

Jaký tedy byl běžný život za války? Potraviny byly pouze na přiděl, kupovaly se na tzv. potravinové lístky. A oblečení?

„... a teď jsem potřebovala kabát, protože jsem vyrostla během té války... tak maminka musela na radnici...na hlavní a tam se v určité dny dávaly poukazy. Maminka si šla večer stoupnout do fronty, aby na ní došlo, abych dostala poukaz na kabát.“

Paní Hanušová nám vysvětlila, že na první pohled nebyla přítomnost německých vojsk vždy patrná.

„Totiž uvědomte si, že situace tady byla taková, že Němci se pak schovali do kasáren a nebyli, oni jako nebyli. Oni se snažili dokázat, že jsou vlastně naši ochránci, protože jsme byli protektorát, to je ochrana, oni se tedy chtěli navenek ukázat, že jsou naši ochránci...Všechno vypadalo...krámy, výlohy - tam bylo zboží, třeba nebylo na lístky, nebylo, prostě nebylo...ale ve výkladních výlohách bylo.“

Po atentátu na Heydricha začalo nejděsivější období války.

„Ráno jsme šli do školy a to byly vylepené obrovské plakáty, rudé, a na těch rudých plakátech byla vytištěna jména hlavních hrdinů, prostě příslušníků té rodiny. To se nedá vypovědět, co my jsme cítili...Protože, tu přišel ten chlapec, ta holčička, že jim zavřeli já nevím toho, nebo ten zas, to si prostě neumíte představit...To byly skutečně hrůzy...“

V té době, 15. června, skládala paní Hanušová maturitu. Zkoušku zvládla, na vysokou školu však jít nemohla, protože vysoké školy byly od listopadu 1939 zavřené. Nastoupila tedy do práce, do továrny Podhajský a Kameníček v Hostivaři. Zde prožila i poslední dny války. Během náletů utíkali lidé z továrny pryč do blízkého lesa. Hostivařská továrna nebyla nálety poškozena.

Pokud jsme mluvili o Němcích, ne všichni sdíleli zášť vůči Čechům.

„U těch Podhajských, kde jsem pracovala, byl předsedou, tedy byl zplnomocněncem, nebo dohlížitelem, Němec který pomohl mnoha českým lidem. tato firma přijala mnoho studentů, kteří museli přestat chodit do školy...Tak ten se choval také velmi slušně. Ale byli i Češi, bohužel, kteří svoje krajany udávali.“

V květnu 1945 byla Praha osvobozena sovětskou armádou a konečně skončila válka. Tak jako mnohým, i paní Hanušové změnila osud. Děkujeme paní Hanušové za její poutavé vyprávění, díky kterému jsme mohli mnohé z událostí lépe poznat a pochopit.